

Những thay đổi quan trọng của Nghị định 18 hướng dẫn Luật thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu

Tin nhanh về Thuế - Hải quan & Thương mại Quốc tế | Tháng 8 năm 2021

Tin nhanh này bao gồm các nội dung sau:

- ▶ Quy chế Doanh nghiệp chế xuất (DNCX) và những điều cần lưu ý và những yêu cầu đối với (i) các DNCX đang trong quá trình hoạt động, (ii) các DNCX thành lập trước ngày Nghị định 18 có hiệu lực và đang trong quá trình xây dựng, và (iii) các DNCX thành lập sau ngày Nghị định 18 có hiệu lực
- ▶ Nhập khẩu tại chỗ hàng hóa và nguyên liệu để sản xuất xuất khẩu

Xem thêm các Bản tin Thuế và Luật khác của chúng tôi tại [đây](#)

Từ lần cập nhật trước của chúng tôi về Nghị định 18/2021/NĐ-CP (Nghị định 18), bản tin nhanh lần này tóm tắt những thay đổi quan trọng của nghị định này mà các doanh nghiệp nên xem xét cho hoạt động xuất nhập khẩu.

1. Quy chế DNCX - chính sách hải quan ưu đãi

Tổng quan quy định về DNCX trước khi có Nghị định 18

Một công ty được cấp quy chế DNCX được xem là khu vực phi thuế quan cho mục đích hải quan và thuế gián thu và hưởng các ưu đãi về thuế (ví dụ: không phải nộp thuế giá trị gia tăng, có thể đề nghị miễn thuế đối với hàng hóa nhập khẩu từ nước ngoài hoặc hàng hóa xuất khẩu ra nước ngoài).

Theo Nghị định 82/2018/NĐ-CP (Nghị định 82) quy định về quản lý khu công nghiệp và khu kinh tế có hiệu lực từ ngày 10 tháng 7 năm 2018, DNCX được quy định trong Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư (GCNĐKĐT) hoặc trong văn bản của cơ quan đăng ký đầu tư có thẩm quyền trong trường hợp không phải thực hiện thủ tục cấp GCNĐKĐT. Cơ quan đăng ký đầu tư có trách nhiệm lấy ý kiến cơ quan hải quan có thẩm quyền về khả năng đáp ứng điều kiện kiểm tra, giám sát hải quan trước khi cấp GCNĐKĐT hoặc xác nhận bằng văn bản cho nhà đầu tư.

Theo quy định trên, cơ quan đăng ký đầu tư phải xác nhận quy chế DNCX trong GCNĐKĐT cấp cho doanh nghiệp sau khi lấy ý kiến của cơ quan hải quan về khả năng đáp ứng các điều kiện yêu cầu đối với DNCX.

Những khó khăn phát sinh khi Nghị định 82 ban hành và lý do vì sao Nghị định 18 có những thay đổi quan trọng

Sau khi Nghị định 82 được ban hành vào năm 2018, chưa có văn bản pháp luật nào quy định điều kiện kiểm tra, giám sát hải quan đối với DNCX. Do đó, cả cơ quan đăng ký đầu tư và hải quan địa phương đều gặp khó khăn trong việc xác nhận quy chế DNCX cho công ty mới. Để giải quyết tạm thời vấn đề này, ngày 9 tháng 6 năm 2020, Tổng cục Hải quan (TCHQ) đã ban hành Công văn số 3778/TCHQ-GSQL (Công văn 3778) quy định các điều kiện kiểm tra, giám sát hải quan đối với DNCX.

Tuy nhiên, các điều kiện trong Công văn 3778 chỉ phù hợp và áp dụng cho một dự án đầu tư hoặc công ty đã có sẵn cơ sở vật chất nhưng không rõ làm thế nào để áp dụng cho một dự án đầu tư mới hoặc công ty mới mà không có sẵn cơ sở vật chất. Do đó, trong một số trường hợp, cơ quan đăng ký đầu tư và hải quan địa phương đã trì hoãn việc xác nhận quy chế DNCX cho đến khi việc xây dựng và cơ sở vật chất của dự án mới hoặc công ty mới được hoàn thành. Điều này gây ra sự chậm trễ trong việc thực hiện dự án và một số tác động bất lợi về tài chính đối với các dự án mới vì họ vẫn phải nộp thuế nhập khẩu và thuế giá trị gia tăng khâu nhập khẩu đối với hàng hóa, dịch vụ nhập khẩu được sử dụng để xây dựng cơ sở vật chất của họ. Hơn nữa, cũng không rõ liệu các DNCX đã được xác nhận (đang hoạt động) có phải tuân thủ Công văn 3778 hay không.

Những khó khăn trên đây là một trong những lý do Nghị định 18 được ban hành.

Những điểm chính liên quan đến quy chế DNCX theo Nghị định 18

Nghị định 18, có hiệu lực thi hành từ ngày 25 tháng 4 năm 2021, quy định các điều kiện kiểm tra, giám sát hải quan đối với DNCX như sau:

- ▶ DNCX phải có hàng rào cứng ngăn cách với khu vực bên ngoài; có cổng/cửa ra, vào đảm bảo việc đưa hàng hóa ra, vào DNCX chỉ qua cổng/cửa.
- ▶ DNCX phải có hệ thống camera quan sát được các vị trí tại cổng/cửa ra, vào và các vị trí lưu giữ hàng hóa trong DNCX ở tất cả các thời điểm trong ngày (24/24 giờ, bao gồm cả ngày nghỉ, ngày lễ); dữ liệu hình ảnh camera được kết nối trực tuyến với cơ quan hải quan quản lý doanh nghiệp và được lưu giữ tại DNCX tối thiểu 12 tháng.
- ▶ DNCX phải có phần mềm quản lý hàng hóa nhập khẩu thuộc đối tượng không chịu thuế của

DNCX để báo cáo quyết toán nhập - xuất - tồn về tình hình sử dụng hàng hóa nhập khẩu theo quy định pháp luật về hải quan.

(Những điều kiện này giống với những điều kiện theo Công văn 3778)

Nghị định 18 quy định các thủ tục để công ty, cơ quan đăng ký đầu tư và hải quan địa phương xem xét và xác nhận quy chế DNCX đối với từng trường hợp khác nhau như sau:

STT	Trường hợp	Những điểm đáng chú ý	Các yêu cầu đối với doanh nghiệp
1	Công ty mới, dự án đầu tư mới hoặc dự án đầu tư mở rộng mới sau ngày Nghị định 18 có hiệu lực	<p>1. Giai đoạn cam kết</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Nhà đầu tư cần nộp Bản Cam kết cho cơ quan đăng ký đầu tư [kèm theo đơn đề nghị cấp GCNĐKĐT/ Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp (GCNĐKDN)] nhằm cam kết rằng dự án đầu tư mới hoặc dự án đầu tư mở rộng có khả năng đáp ứng các điều kiện kiểm tra và giám sát hải quan đối với DNCX chậm nhất 30 ngày trước ngày đi vào hoạt động. ▶ Căn cứ vào Bản Cam kết đã đề cập bên trên, cơ quan đăng ký đầu tư sẽ xin ý kiến của cơ quan hải quan. ▶ Cơ quan hải quan sẽ xác nhận, và nếu đáp ứng các điều kiện DNCX thì GCNĐKĐT đề cập "quy chế DNCX". ▶ <u>Các ưu đãi thuế quan đối với DNCX sẽ được áp dụng kể từ ngày cấp GCNĐKĐT (ngay cả khi các cơ sở vật chất chưa hoàn thành).</u> <p>2. Giai đoạn kiểm tra</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Chậm nhất 30 ngày trước ngày đi vào hoạt động, công ty phải nộp Thông báo cho cơ quan hải quan để thông báo đã đáp ứng các điều kiện kiểm tra và giám sát hải quan. ▶ Cơ quan hải quan sẽ đến kiểm tra trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày có thông báo trên. Nếu đáp ứng các điều kiện, cơ quan hải quan sẽ có văn bản xác nhận. ▶ Nếu không đáp ứng các điều kiện, cơ quan hải 	<p>Nộp Bản Cam kết kèm theo đơn đề nghị cấp GCNĐKĐT/ GCNĐKDN</p> <p>Nộp Thông báo chậm nhất 30 ngày trước ngày đi vào hoạt động.</p>

STT	Trường hợp	Những điểm đáng chú ý	Các yêu cầu đối với doanh nghiệp
		<p>quan cũng sẽ có văn bản xác nhận. Trường hợp này công ty được phép tiếp tục hoàn thiện/ nâng cấp các cơ sở vật chất để đáp ứng các điều kiện trong vòng một năm kể từ ngày cơ quan hải quan thông báo lần đầu về việc không đáp ứng. Trong vòng 01 năm này, công ty có thể gửi lại Thông báo trên cho cơ quan hải quan bao nhiêu lần tùy ý khi muốn được cấp giấy xác nhận đáp ứng các điều kiện yêu cầu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Quy chế DNCX sẽ bị thu hồi nếu công ty không nộp Thông báo trên hoặc không đáp ứng các điều kiện yêu cầu đối với DNCX trong vòng thời hạn 01 năm nêu trên. Sau đó, công ty phải nộp tất cả các khoản thuế hiện hành kể từ ngày nhập khẩu hàng hóa, cùng với tiền chậm nộp và tiền phạt hành chính nếu có. ▶ Sau đó, nếu đáp ứng điều kiện yêu cầu, công ty có thể nộp Thông báo cho cơ quan hải quan để yêu cầu kiểm tra và xác nhận đáp ứng các điều kiện yêu cầu của DNCX. Quy chế DNCX sẽ có hiệu lực kể từ ngày cơ quan hải quan xác nhận bằng văn bản rằng các điều kiện đã đáp ứng. Doanh nghiệp sẽ không được áp dụng Quy chế DNCX hồi tố cho giai đoạn cũ. 	<p>Nâng cấp cơ sở vật chất để đáp ứng các điều kiện yêu cầu (nếu cần thiết) và gửi lại Thông báo trong vòng một năm.</p>
2	<p>Các DNCX đang trong quá trình hoạt động tính đến ngày Nghị định 18 có hiệu lực</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Trong thời hạn một năm kể từ ngày Nghị định 18 có hiệu lực (ngày 25 tháng 04 năm 2021), công ty cần xem xét và nếu cần thiết, thì nâng cấp cơ sở vật chất để đáp ứng các điều kiện yêu cầu theo Nghị định 18 và nộp Thông báo cho cơ quan hải quan thông báo đáp ứng các điều kiện yêu cầu. Công ty có thể tiếp tục áp dụng các chính sách thuế và hải quan đối với DNCX trong giai đoạn này. ▶ Cơ quan hải quan sẽ đến kiểm tra trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày có thông báo trên. Nếu đáp ứng điều kiện, cơ quan hải quan sẽ có văn bản xác nhận. 	<p>Xem xét và nộp Thông báo trước thời hạn - trong vòng một năm kể từ ngày 25 tháng 4 năm 2021</p> <p>Nâng cấp cơ sở vật chất đáp ứng các điều kiện yêu cầu (nếu cần thiết) và gửi lại Thông báo trong vòng một năm như đã nói</p>

STT	Trường hợp	Những điểm đáng chú ý	Các yêu cầu đối với doanh nghiệp
		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nếu không đáp ứng các điều kiện, cơ quan hải quan cũng sẽ có văn bản xác nhận. Trường hợp này công ty được phép tiếp tục hoàn thiện/ nâng cấp cơ sở vật chất để đáp ứng các điều kiện trong vòng một năm kể từ ngày Nghị định 18 có hiệu lực (ngày 25 tháng 04 năm 2021). Trong khoảng thời gian 01 năm này, công ty có thể gửi lại Thông báo trên cho cơ quan hải quan bao nhiêu lần tùy ý khi muốn được cấp giấy xác nhận đáp ứng các điều kiện yêu cầu. ▶ Nếu công ty không nộp Thông báo hoặc không đáp ứng các điều kiện yêu cầu đối với DNCX trong thời hạn một năm, quy chế DNCX sẽ bị thu hồi. Sau đó, công ty phải áp dụng chính sách thuế và hải quan như đối với một doanh nghiệp nội địa thông thường. ▶ Sau đó, nếu đáp ứng điều kiện yêu cầu, công ty có thể nộp Thông báo cho cơ quan hải quan để yêu cầu kiểm tra và xác nhận đáp ứng các điều kiện yêu cầu của DNCX. Trường hợp này quy chế DNCX sẽ có hiệu lực kể từ ngày cơ quan hải quan xác nhận bằng văn bản đã đáp ứng các điều kiện theo yêu cầu (không áp dụng hồi tố). 	
3	<p>Các công ty đã được cấp quy chế DNCX trước ngày Nghị định 18 có hiệu lực nhưng đang trong quá trình xây dựng</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Công ty trong trường hợp này nên làm theo các thủ tục như đối với trường hợp 1. ▶ Nếu công ty đã nộp thuế như áp dụng đối với doanh nghiệp nội địa thông thường thì sau khi được cơ quan hải quan xác nhận quy chế DNCX, công ty có thể nộp đơn đề nghị hoàn thuế nhập khẩu đã nộp. 	<p>Xem trường hợp 1</p> <p>Đề nghị hoàn thuế nhập khẩu đã nộp</p>
4	<p>Các công ty hiện tại không phải DNCX muốn chuyển</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Căn cứ vào văn bản đề nghị của nhà đầu tư, cơ quan đăng ký đầu tư sẽ xin ý kiến của cơ quan hải quan. 	

STT	Trường hợp	Những điểm đáng chú ý	Các yêu cầu đối với doanh nghiệp
	đổi sang DNCX	<ul style="list-style-type: none"> Cơ quan hải quan đến kiểm tra trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày có thông báo trên. Nếu công ty đáp ứng các điều kiện yêu cầu đối với DNCX, cơ quan hải quan sẽ cấp giấy xác nhận. Quy chế DNCX sẽ có hiệu lực kể từ ngày cơ quan hải quan xác nhận bằng văn bản và quy chế DNCX được phản ánh trong GCNĐKĐT. Chính sách thuế và hải quan áp dụng với DNCX sẽ áp dụng từ thời điểm đó (không áp dụng hồi tố). 	

2. Nhập khẩu tại chỗ hàng hóa và nguyên liệu để sản xuất xuất khẩu

Nghị định 18 đã phân biệt giữa hai trường hợp:

- Hàng hóa và nguyên liệu nhập khẩu tại chỗ để sản xuất xuất khẩu theo loại hình gia công xuất khẩu (GCXK) được miễn thuế nhập khẩu.
- Hàng hóa và nguyên liệu nhập khẩu tại chỗ để sản xuất xuất khẩu theo loại hình sản xuất xuất khẩu (SXXK) sẽ không được miễn thuế nhập khẩu. Khi tái xuất, doanh nghiệp nộp đơn đề nghị hoàn thuế nhập khẩu đã nộp tương ứng với lượng hàng hóa và nguyên liệu đã xuất khẩu.

Ngoại lệ duy nhất, như Tổng cục Hải quan đã làm rõ, là trường hợp doanh nghiệp nội địa mua hoặc nhập khẩu trực tiếp từ DNCX. Trường hợp này mặc dù được xem là nhập khẩu tại chỗ nhưng doanh nghiệp vẫn được miễn thuế nhập khẩu ngay cả khi áp dụng loại hình SXXK.

Tóm tắt và khuyến nghị

Nghị định 18 đã đưa ra nhiều thay đổi liên quan đến các yêu cầu tuân thủ báo cáo hải quan, các yêu cầu hải quan đối với DNCX và các vấn đề có liên quan khác. Xin nhớ rằng Nghị định 18 có nhiều thay đổi hơn so với những thay đổi được đề cập trong Bản tin nhanh này. Chúng tôi khuyến nghị doanh nghiệp nên xem xét lại quy trình xuất nhập khẩu và có các hành động để đảm bảo tuân thủ các quy định mới nhất nhằm tối ưu hóa các quy trình xuất nhập khẩu và giảm thiểu rủi ro thuế quan. Một số hành động thực tiễn mà doanh nghiệp nên cân nhắc thực hiện:

- Thực hiện "Đánh giá Tính khả thi" để xác định xem các mô hình thương mại hiện tại có còn khả thi theo các quy định mới nhất hay cần điều chỉnh. Điều này cũng giúp xác định các rủi ro thuế quan mới tiềm ẩn đối với các mô hình thương mại hiện tại mà có thể không có theo các quy định trước đây;
- Tiến hành "Đánh giá Tính tuân thủ" để xác định các thủ tục hành chính mới cho hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp. Ví dụ, nếu công ty có hoạt động theo loại hình GCXK hoặc SXXK và thành phẩm được xuất khẩu tại chỗ, công ty phải thông báo cho cơ quan hải quan

về việc hoàn thành thủ tục nhập khẩu tại chỗ tương ứng bởi nhà nhập khẩu. Nếu công ty đã đề nghị miễn thuế nhập khẩu đối với tài sản cố định nhập khẩu thì công ty phải nộp báo cáo định kỳ hàng năm tình hình sử dụng tài sản cố định nhập khẩu miễn thuế.

- ▶ Các DNCX nên xem xét và xác định có đáp ứng các điều kiện yêu cầu để trở thành DNCX hay không và thực hiện "Thủ tục Thông báo" cần thiết với cơ quan hải quan đúng thời hạn. Nếu cần thiết, DNCX nên hoàn thiện các cơ sở vật chất hiện có để đáp ứng các điều kiện đó. Các DNCX cũng nên chuẩn bị nhân sự và sẵn sàng cho "Kiểm tra Hải quan" đối với mục đích đáp ứng điều kiện DNCX này.
- ▶ Các công ty hiện đã áp dụng quy chế DNCX nhưng đã nộp thuế nhập khẩu đối với hàng hóa nhập khẩu nên xem xét tình hình cụ thể để xác định khả năng hoàn thuế nhập khẩu.

Liên hệ

Văn phòng Hà Nội

Hương Vũ | Tổng Giám đốc
Công ty Cổ phần Tư vấn EY Việt Nam
Lãnh đạo Dịch vụ Thuế
huong.vu@vn.ey.com

Lê Khánh Hưng
Giám đốc | Tư vấn Thuế
Công ty Cổ phần Tư vấn EY Việt Nam
hung.khanh.le@vn.ey.com

Nguyễn Vũ Phú Khánh
Giám đốc | Tư vấn Thuế
Công ty Cổ phần Tư vấn EY Việt Nam
khanh.vu.phu.nguyen@vn.ey.com

Bộ phận Doanh nghiệp Nhật Bản

Takaaki Nishikawa | Giám đốc
Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam
takaaki.nishikawa@vn.ey.com

Bộ phận Doanh nghiệp Hàn Quốc

Kyung Hoon Han | Giám đốc
Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam
kyung.hoon.han@vn.ey.com

Văn phòng Tp. Hồ Chí Minh

Robert King | Lãnh đạo Dịch vụ Thuế Việt Nam, Lào và Campuchia
Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam
robert.m.king@vn.ey.com

Thạch Tuấn Anh
Phó Tổng Giám đốc | Tư vấn Thuế
Công ty Cổ phần Tư vấn EY Việt Nam
anh.tuan.thach@vn.ey.com

Bộ phận Doanh nghiệp Trung Quốc

Owen Tsao | Giám đốc
Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam
owen.tsao@vn.ey.com

Bộ phận Doanh nghiệp Nhật Bản

Takahisa Onose | Phó Tổng Giám đốc
Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam
takahisa.onose@vn.ey.com

Bộ phận Doanh nghiệp Hàn Quốc

Phil Choi | Giám đốc
Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam
phil.choi@vn.ey.com

EY | Xây dựng một thế giới làm việc tốt đẹp hơn

Tôn chỉ hoạt động của EY là xây dựng một thế giới làm việc tốt đẹp hơn, giúp tạo nên những giá trị bền lâu cho khách hàng, cho mọi nhân viên và xã hội, và tạo dựng sự tín nhiệm trên các thị trường vốn.

Đội ngũ chuyên gia đa ngành của EY tại hơn 150 quốc gia, được hỗ trợ bởi dữ liệu và công nghệ, mang đến sự tín nhiệm thông qua việc cung cấp các dịch vụ đảm bảo và giúp khách hàng tăng trưởng, chuyển đổi và điều hành hoạt động kinh doanh.

Khi cung cấp các dịch vụ đảm bảo, tư vấn, pháp lý, chiến lược, thuế và giao dịch tài chính, đội ngũ chuyên gia EY luôn trăn trở về các câu hỏi sống còn của khách hàng để tìm những câu trả lời mới cho nhiều vấn đề phức tạp mà thế giới hiện nay đang đối mặt.

EY là một tổ chức toàn cầu bao gồm các thành viên của Ernst & Young Global Limited, hoặc một hay nhiều thành viên của tổ chức toàn cầu này, trong đó mỗi thành viên là một pháp nhân riêng biệt. Ernst & Young Global Limited là một công ty trách nhiệm hữu hạn được thành lập tại Vương Quốc Anh và không cung cấp dịch vụ cho khách hàng. Thông tin về cách EY thu thập và sử dụng dữ liệu cá nhân cùng mô tả về các quyền của cá nhân theo luật bảo vệ dữ liệu có thể được tìm thấy tại ey.com/privacy. Các công ty thành viên EY không cung cấp dịch vụ pháp lý nếu không được luật pháp nước sở tại cho phép. Để biết thêm thông tin về tổ chức của chúng tôi, vui lòng truy cập ey.com.

© Bản quyền thuộc về Công ty Cổ phần Tư vấn EY Việt Nam năm 2021. Tất cả các quyền được bảo lưu.

APAC No. 16090801
ED None

Ấn phẩm này chỉ chứa những nội dung mang tính thông tin chung, không nhằm đưa ra những hướng dẫn và tư vấn cụ thể về kế toán, thuế, pháp lý hay những tư vấn chuyên môn khác. Độc giả cần tham khảo ý kiến của các chuyên gia tư vấn đối với bất kỳ vấn đề cụ thể nào.

ey.com/vi_vn